

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

pcbs mr. A.W.F. Idenburg

Plaats : Andijk
BRIN nummer : 080Q|C1
Onderzoeksnummer : 285114
Datum onderzoek : 10 en 11 september 2015
Datum vaststelling : 16 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	9
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	10
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	11
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	15

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

De Christelijke basisschool mr. A.W.F. Idenburg heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindresultaten zijn voldoende.
- De school heeft eigentijdse methoden die de kerndoelen dekken, maar het thematisch aanbod voor de zaakvakken vereist een kwaliteitsslag.
- Het analyseren van toetsen en het doelgericht werken aan verbetering van de resultaten van zorgleerlingen zijn verbeterpunten.
- De didactische kwaliteiten van leraren zijn voldoende.
- De school creëert een voor leerlingen en leraren veilig en prettig schoolklimaat.
- De kwaliteitszorg, gericht op de evaluatie en de verbetering van het onderwijs, is nog onvoldoende uitgewerkt.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De eindresultaten in 2013 en 2014 liggen boven de ondergrens die de inspectie bij haar beoordeling hanteert. In 2015 ligt de score van groep 8 daaronder. Het perspectief voor de eindtoets in 2016 is gunstig, aangezien de huidige groep 8 op de meest recente toetsen voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen voldoende scoort. De school stelt nog geen schoolspecifieke doelen voor de cognitieve toetsen. In het kader van het opbrengstgericht werken is dit een aandachtspunt.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling		•		
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

De school biedt haar leerlingen een breed en eigentijds leerstofaanbod. Naast passende methoden voor de basisvakken neemt het thematisch werken bij de wereldoriënterende vakken een substantiële plaats in. Een aandachtspunt daarbij is om de relatie tussen de kerndoelen en leerinhouden inzichtelijker te beschrijven en om van daaruit de thema's op te zetten. Voor leerlingen die meer

aankunnen heeft de school middelen in huis die voor hen ingezet worden bij lezen, spelling en rekenen.

Leraren houden zicht op de ontwikkeling van de leerlingen met behulp van verschillende toetsen en observatie-instrumenten. Zij gebruiken de resultaten om de leerlingen in niveaugroepen in te delen. Bij deze indeling hanteert de school alleen de behaalde resultaten op methodeonafhankelijke toetsen en methodetoetsen. Wat bij het opstellen van de groepsplannen ontbreekt is enerzijds een gedegen analyse van de toetsresultaten en anderzijds een doelgerichte aanpak voor leerlingen die onderpresteren. Ook zijn de evaluaties die enige keren per jaar door de leraren worden geschreven te weinig gericht op de behaalde resultaten en bieden daarom te weinig houvast in de daarop volgende periode.

In de groepen hanteren de leraren het GIP-model bij de instructies. De instructies zijn over het algemeen helder, de werksfeer is taakgericht en de leerlingen zijn actief bij de lessen betrokken. Om het onderwijs te kunnen afstemmen maken de leraren groepsplannen voor begrijpend lezen, spelling en rekenen. De school is voornemens om ook bij technisch lezen groepsplannen te gaan gebruiken.

Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften stelt de school ontwikkelingsperspectieven (OPP's) op. Deze voldoen aan de gestelde eisen van de inspectie.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Uit de gesprekken met leraren, leerlingen en ouders en vanuit de respons van de door betrokkenen ingevulde vragenlijsten blijkt dat op de school sprake is van een veilig en positief klimaat met een relatief beperkt aantal leerlingen. Dat maakt dat ouders, leerlingen en leraren de school als een gemeenschap zien waar alle leraren en leerlingen elkaar kennen en waar de sfeer gemoedelijk is. Dit schooljaar maken de leraren gebruik van een nieuwe methode voor de sociale competenties. De reden daarvan is dat de vorige methodiek de nodige (terugkerende) scholing vergt en dat is, gezien wisselingen van leraren de afgelopen paar jaren, niet goed mogelijk. Met behulp van het veiligheidsbeleidsplan waarborgt de school de sociale veiligheid voor leerlingen en leraren. Om deze redenen beoordeelt de inspectie de standaarden 3.1 en 3.2 als goed.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering		•		
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

De kwaliteitszorg, gericht op de evaluatie en verbetering van het onderwijs verdient een impuls. De school werkt met een kwaliteitsinstrument, zet vragenlijsten uit onder betrokkenen en er vinden klassenbezoeken plaats. De groepen kunnen frequenter dan nu toe worden bezocht. Het op school- en groepsniveau vaststellen van streefdoelen voor toetsen, vervolgens de resultaten er van te evalueren en te werken aan daaruit voortvloeiende verbeteractiviteiten vindt nog niet structureel plaats.

Het relatief jonge lerarenteam werkt onder leiding van en met aansturing van de directeur en de intern begeleider aan haar schoolontwikkeling. Leraren participeren in teamscholing en er zijn mogelijkheden voor individuele scholingstrajecten. De kwaliteitscultuur kan worden versterkt door meer in gezamenlijkheid ambities over te bereiken resultaten uit te spreken. De school stelt jaarlijks een jaarverslag op dat zij aan ouders en bevoegd gezag ter beschikking stelt. Daarnaast communiceert de school middels een informatiebulletin over schoolse zaken en resultaten. Hierin kan nog wat sterker dan tot nu aandacht uitgaan naar de schoolontwikkeling.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Christelijke basisschool mr. A.W.F. Idenburg te Andijk. Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

De directie van de Idenburgschool en het bestuur van Kopwerk hebben het pilotbezoek van de Inspectie van het Onderwijs op 10 en 11 september 2015 als prettig en constructief ervaren. We kunnen ons voor het overgrote deel vinden in het verslag en de gemelde conclusies.

De drie in het rapport genoemde verbeterpunten herkennen wij als aandachtspunt.

Voor een nog beter zicht op de ontwikkeling van de leerlingen is een verbeterplan opgesteld en inmiddels in werking gezet. Dit plan heeft als doel de analyses van de leerprestaties die onder de norm liggen nog duidelijker en smarter te omschrijven.

Daarnaast wordt de kwaliteit van de evaluatie van de ingezette hulp aan leerlingen die onder onze norm presteren verbeterd.

Op het gebied van kwaliteitszorg en ambitie is ook een verbeterplan opgesteld. Aandachtspunten van dit plan zijn:

- het opstellen van streefdoelen op de vakgebieden rekenen en wiskunde en taal op schoolniveau;
- het uitvoeren van meer klassenobservaties door het managementteam van de school;
- het verder samenstellen van het handboek Kwaliteitsverbetering Idenburgschool 2015-2016.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook de Christelijke basisschool mr. A.W.F. Idenburg.

Op 10 september 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties heeft de inspectie samen met de observant van de school uitgevoerd.

Op 11 september 2015 heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.